

חוברת תקצירים

חגיגת הספרים בכנס האנתרופולוגי ה-50

האגודה האנתרופולוגית הישראלית

הכנס האנתרופולוגי השנתי ה-50

'זה לא קולנוע – זה מפגש חברתי': קהילתיות וגבולות חברתיים בתרבות הפנאי החרדית / ד"ר מתן אהרוני

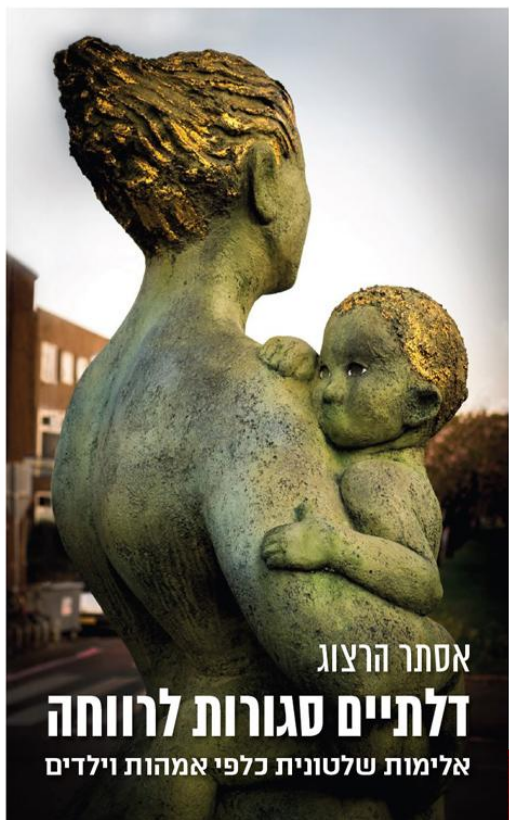

הספר "זה לא קולנוע, זה מפגש חברתי": קהילתיות וגבולות חברתיים בתרבות הפנאי החרדית" יצא לאור בדצמבר 2021 בהוצאת מוסד ביאליק. הספר מציג מחקר אתנוגרפי ארוך טווח שעוסק בקולנוע החרדי ובוחן בעזרת תיאוריות מתחום לימודי התקשורת, מחקרי תרבות וקולנוע ומחקרי דתות את אופני ההפקה, ההפצה, ההתקבלות ואת התכנים של סרטים קהילתיים אותם מפיקים ומפיקות חרדים וחרדיות עבור החברה החרדית על מגוון זרמיה. המחקר מלמד, בין היתר, על תהליכי מיסוד של קהילה מקצועית חרדית חדשה, על האופנים שבהם מפיקים וצרכני הסרטים יוצרים יחדיו תרבות פנאי חרדית חדשה, על השימוש בדמויות "אחרות" ושוליות בחברה החרדית כדי לעסוק בזהויות חרדיות וכיצד הקולנוע החרדי ויוצרו מציעים לחשוב מחדש על מודרניות ומסורת, על זהות פאן חרדית ועל מקומן ותפקידן של זהויות שקופות כמו זהותם של החרדים המודרניים.

דלתיים סגורות לרווחה: אלימות שלטונית כלפי אמהות

וילדים / פרופ' אסתר הרצוג

אסתר הרצוג

דלתיים סגורות לרווחה

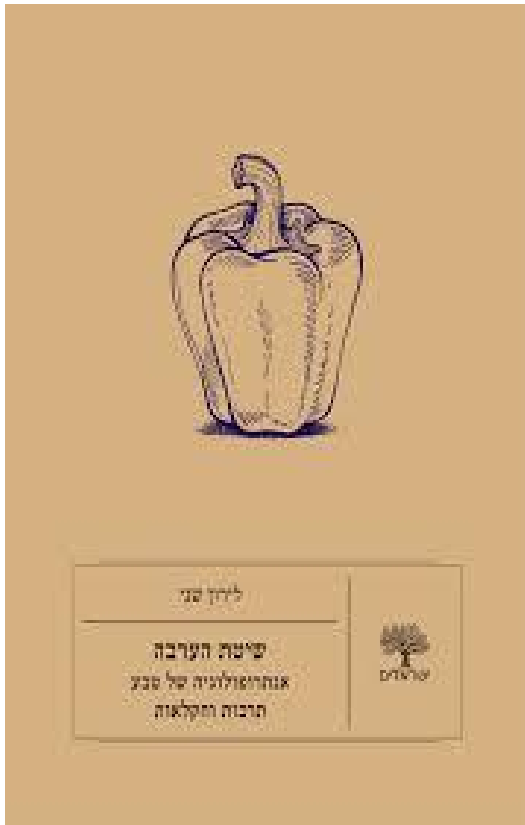
אלימות שלטונית כלפי אמהות וילדים

עמית - חברה

הספר "דלתיים סגורות לרווחה" עוסק ביחסה של המדינה כלפי אמהות הנאבקות למניעת הוצאת ילדיהן מחזקתן. הוא בוחן תהליכים של הפקעת אמהות ואת האמצעים המופעלים על ידי מערכות הרווחה והמשפט במהלכם. בספר נחשפת עוצמת רשויות המדינה והיעדר מנגנוני פיקוח וביקורת משמעותיים על התנהלותן. מאבקייהם של פעילות וארגונים חברתיים, לשינוי מדיניות 'ההשמה החוץ ביתית' ולמען השקעת משאבים במשפחה ובקהילה, נהדפים בעזרת מנגנוני השלטון וארגונים הסמוכים לשולחן. סיפוריהן של שתי אמהות: קרן (שם בדוי), ובתיה סעדה ז"ל ושל פוליטיקאית אחת, ד"ר מרינה סולודקין ז"ל, הם הציר המרכזי של הספר. קורותיהן של קרן ובתיה

רוויים בכאב, ייסורים וזעם, אך גם באומץ לב ובמסירות אין קץ לילדיהן. מעורבותה של מרינה במאבק לשינוי מדיניות הרווחה הייתה לסמל של מסירות ואומץ יוצאי דופן בזירה הפוליטית. הספר מתבסס על פעילות חברתית-פמיניסטית, מזה כשלושה עשורים, בליווי אמהות במאבקהן נגד הפקעת אימהותן. הוא מבוסס גם על מחקר מתמשך המלווה בפעילות למען שינוי מדיניות הרווחה בסוגיית 'ילדים ונוער בסיכון'.

שיטת הערבה: אנתרופולוגיה של טבע, תרבות וחקלאות / ד"ר לירון שני

שיטת הערבה מבוסס על מחקר אתנוגרפי הנוגע ליחסים המורכבים שבין טבע לאדם בערבה התיכונה. הספר פורש את השפעותיהן של ההתיישבות החקלאית האינטנסיבית בערבה על החי והצומח; את מערכות היחסים שבין השחקנים השונים בשדה החברתי בחבל ארץ זה, ובוחן את גישותיהם השונות כלפי הכוחות שמעצבים אותו: כלכלה גלובלית, תפיסות של לאומיות והיחסים מול המדינה ומוסדותיה.

בלב שיטת הערבה פרדוקס. המתיישבים באזור זה בחרו לגור בסביבה קשה מתוך אהבה לנוף ולמדבר, אולם נוכחותם משפיעה על הסביבה ומשנה אותה: ההתיישבות והחקלאות פוגעות בסביבה הטבעית ובמגוון הביולוגי שבה, מדלדלות את מקורות המים

ומזיקות לבתי הגידול. במקביל, מתקיים מתח בין אלו התומכים בהרחבת החקלאות באזור לבין אלו המנסים להגביל את פיתוחה ולצמצם את השפעתה על הסביבה.

דרך ניתוח פרשני של המאבקים למען שמירת הסביבה בעשור האחרון, המחבר ממחיש בשפה בהירה וקולחת גישות אנתרופולוגיות עכשוויות להבנת המתח שבין טבע לפוליטיקה, חברה לסביבה, אנושי ללא-אנושי - באזור הערבה ובכלל.

**JNF/KKL: A Charity Complicit with Ethnic Cleansing/An Alternative Guidebook to JNF/KKL
Forests and Recreational Areas as well as Basic WZO, JNF & UN Documents and Other Essay /
Dr Uri Davis**

The book in question (Forthcoming April 2022) is an anthology of critical field visits (supported by documentation) carried out by the Author over the past two decades odd amounting (as its title suggests) to an alternative Guidebook to JNF/KKL forests and recreational areas including basic WZO, JNF & UN documents and other essays. Thus, the book representing a critical reference tool supporting advocacy of Palestinian rights (notably, the right of return and repossession of the property rights of all families of 1948 .(Palestine refugees and internally displaced person in all parts of historical Palestine

אינטימיות זרה: ההורים שלנו, האנשים שמטפלים בהם ואנחנו. דפים מיומן שדה. / ד"ר דניאלה אריאלי

איך נסתדר איתה? איך יהיה להכניס הביתה אדם זר, מתרבות ומנטליות כ"כ שונות? איך נבנה איתה יחסים תקינים? ומה נעשה במקרה של משבר ביחסים? כל השאלות האלו ורבות נוספות העסיקו אותי כשאימא שלי חלתה בדמנציה קשה, נצרכה להשגחה וטיפול 24/7, וכמו למעלה מ-70 אלף משפחות אחרות בישראל גם אנחנו החלטנו להביא לה מטפלת - עובדת סיעוד מחו"ל שתגור איתה. די מהר הנושא הפך לתחום המחקר שלי, והפרי של המחקר הזה הוא הספר "אינטימיות זרה: ההורים שלנו, האנשים שמטפלים בהם ואנחנו, דפים מיומן שדה".

המחקר האוטו-אתנוגרפי נשען על תיעוד ביומן שדה של ניסיוני האישי המתמשך וכן על ראיונות עומק שערכתי עם עשרות בני/בנות משפחה מטפלים, עובדות סיעוד מחו"ל ונותני שירותים בתחום. הספר מבקש להציף פרספקטיבות שונות - גם של העובדות וגם של המעסיקות - ביחס למפגש ביניהן. כל אחד מפרקי הספר מביא סיפור אישי אשר מבליט דילמות והתמודדויות שכרוכות במפגש הבין-אישי ובין-תרבותי שנוצר כאשר בית המשפחה הופך לזירה של יחסי העסקה ומרחב טיפולי. בספר מובאות גם המלצות לקובעי מדיניות.

מגוונים את מגדל השן: דור ראשון להשכלה אקדמית - כותבים. / ד"ר מוטי גיגי, ד"ר סיגל נגר-רון

וד"ר תמי רזי

מגוונים את מגדל השן מביא את קולותיהם של דור ראשון להשכלה אקדמית בישראל. האסופה כוללת 44 טקסטים של כותבות וכותבים שהיו הראשונים במשפחתם להיכנס למגדל השן ולגוון אותו. הכותבים, המהווים פסיפס אתני, לאומי, מעמדי, דתי ומגדרי של החברה הישראלית, מתארים את מפגשם המורכב עם האקדמיה, שנחווית כמנוכרת וכזרה אך בו בזמן כפותחת צוהר להבנה ביקורתית של החברתי והאישי.

גיוון: נשות קריירה פלסטיניות אזרחיות ישראל / פרופ' עמליה סער וד"ר האוזן יונס

בשנים האחרונות נכנסות לשוק העבודה בארץ רופאות, משפטניות ומהנדסות הייטק פלסטיניות אזרחיות ישראל. ספר זה מתמקד בנשות קריירה אלו. הוא מבוסס על ראיונות אישיים עם נשים בשלבים שונים של הקריירה שלהן ופורש תמונה מורכבת של מסען האישי ושל זירות העבודה שלהן. הספר גם חושף את החסמים העומדים בפניהן, את הגזענות הגלויה והסמויה המופנית כלפיהן, ובמקביל את היוזמה והתעוזה שלהן.

סיפוריהן של נשות הקריירה הללו לוכדים רגע של השתנות בחברה הפלסטינית ובחברה היהודית כאחת: במרכזם - המעמד הבינוני התוסס המתפתח בעת הזו בחברה

הפלסטינית, ובו משפחות צעירות שבראשן בני זוג ששניהם מכווני קריירה. סיפורים אלה מאירים בעקיפין גם את החברה היהודית בישראל, ההולכת ונפתחת להשתתפות פעילה של האזרחים הערבים.

הספר עוסק גם בסוגיית הגיוון התעסוקתי, על הסתירות המלוות את יישומו בחברה שהדומיננטיות האתנו-לאומית כה בולטת בה; ומסרטט כיוון בר-קיימא להטמעת ערך הגיוון על-ידי תביעה הן מקבוצות המיעוט והן מקבוצות הרוב להתגמשות ולהשתנות.